

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การมีงานทำของแรงงานไทย	5
1. ภาพรวมการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจไทย	6
1.1 ภาพก่อนวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2540	6
1.2 ภาพในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ 2540-2543	8
2. โครงสร้างการมีงานทำของแรงงานไทย	15
2.1 ภาพก่อนภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ	15
2.2 วิกฤติเศรษฐกิจกับการเลิกจ้างและการมีงานทำของแรงงานไทย	25
3. นโยบายรัฐในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาการว่างงาน	32
3.1 มาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน	33
3.2 มาตรการการบรรเทาผลกระทบต่อสังคม	36
3.3 มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยเน้นการจ้างงาน	38
3.4 มาตรการอื่น ๆ	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการดำเนินงานตามมาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน	44
5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแนวทางภายใต้มาตรการเพิ่มการให้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ 2542	51
บทที่ 3 โครงสร้างและคุณภาพของกำลังแรงงานไทย	82
1. โครงสร้างและการศึกษาของกำลังแรงงานไทยในปัจจุบัน	82
2. ประสิทธิภาพการผลิตของกำลังแรงงานไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ	86
3. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	88
4. การฝึกอบรมของสถานประกอบการ	90
5. การฝึกอบรมและการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชน	91
6. ปัญหาการจัดฝึกอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานในประเทศไทย	95
7. ปัญหาโดยทั่วไปของระบบการศึกษาไทย	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8. ปัญหาด้านการศึกษาด้านอาชีพ	98
9. นโยบายรัฐในการพัฒนากำลังแรงงานไทย	100
บทที่ 4 ค่าจ้าง	137
1. แนวโน้มการเติบโตของค่าจ้าง	138
2. ค่าจ้างกับผลผลิตภาพของแรงงาน	139
3. การปรับค่าจ้างขั้นต่ำและผลกระทบต่อโครงสร้างค่าจ้าง	143
4. ค่าจ้างขั้นต่ำและความแตกต่างระหว่างภูมิภาค	145
5. การบังคับใช้กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ	147
6. การปรับตัวของค่าจ้างหลังวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540	149
7. นโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ : ทิศทางการเปลี่ยนแปลง	150
บทที่ 5 การย้ายถิ่นของแรงงาน	178
1. รูปแบบและแนวโน้มการย้ายถิ่นของประชากรไทย	179
2. วิกฤติเศรษฐกิจกับการย้ายถิ่นของแรงงาน	181
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น	185
4. ผลกระทบที่เกิดจากการโยกย้ายถิ่นภายในประเทศ	193
5. นโยบายรัฐเกี่ยวกับการย้ายถิ่น	200

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของตลาดแรงงาน	226
1. ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน	227
1.1 ประเภทของข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน	227
1.2 ประเภทของข้อมูลข่าวสารและหน่วยงานที่จัดเก็บในประเทศไทย	228
1.3 การพัฒนาข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและกำลังคนโดยหน่วยงานของรัฐ	234
2. การจัดหางาน	237
2.1 การบริการจัดหางานในประเทศ	237
2.2 การบริการจัดหางานต่างประเทศ	241
บทที่ 7 การสร้างความมั่นคงให้แรงงาน : การประกันสังคม	249
1. การประกันสังคมคืออะไร	250
2. หลักการสำคัญของการประกันสังคม	251
3. ประโยชน์ของการประกันสังคม	251
4. ประเภทและประโยชน์ทดแทนของการประกันสังคม	253
5. การประกันสังคมในประเทศไทย	254
5.1 ที่มาของกองทุนเงินทดแทน	255

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 สิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างได้รับตามพ.ร.บ.เงินทดแทน	256
5.3 กองทุนประกันสังคม	257
5.4 ประเภทของผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม	259
บทที่ 8 แรงงานเด็ก	265
1. ความหมายของแรงงานเด็ก	266
2. จำนวนและการกระจายของแรงงานเด็กในประเทศไทย	267
3. สาเหตุที่ทำให้มีการใช้แรงงานเด็ก	273
4. ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก	276
5. ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการใช้แรงงานเด็ก	278
6. บทบาทของรัฐในการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็ก	283
7. การดำเนินการป้องกันและการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก	286
8. มาตรการและโครงการในการดำเนินการป้องกันและแก้ไข ปัญหา แรงงานเด็กโดยหน่วยงานของรัฐ	287
9. การช่วยเหลือแรงงานเด็กในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ	295
10. บทบาทองค์กรพัฒนาเอกชนกับปัญหาแรงงานเด็ก	296

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 9 แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย	300
1. สถานการณ์เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย	303
1.1 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย	303
1.2 แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย	308
2. สาเหตุของการลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย	315
3. ผลกระทบจากการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	318
4. แนวคิดต่อแรงงานต่างที่ทำงานในประเทศไทย	329
5. นโยบายรัฐในการจัดการเรื่องแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	332
6. มาตรการรัฐและประสิทธิภาพในการควบคุมแรงงานต่างด้าว	340
7. แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของไทยในระยะต่อไป	343
บทที่ 10 แรงงานไทยในต่างประเทศ	363
1. ความเป็นมาของการจัดส่งคนงานไปทำงานต่างประเทศ	364
2. สถิติเกี่ยวกับแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ	368

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนของการไปทำงานต่างประเทศ	378
4. วิธีไปทำงานต่างประเทศ	381
5. ผลกระทบของการไปทำงานต่างประเทศต่อครัวเรือน	387
6. ผลกระทบของการไปทำงานต่างประเทศในด้านอื่น ๆ	392
7. บทบาทของรัฐต่อการไปทำงานต่างประเทศ	397
8. นโยบายและมาตรการสำคัญของรัฐ	398